

Setembre 2026 — n. 460

LA BRETXA

ANÀLISI DE CONJUNTURA ECONÒMICA I SOCIAL

L'ALGORITME A CASA

Cura, migració i resistències
en el capitalisme de plataformes

ANA SANTAMARINA GUERRERO
CRISTINA BARRIAL BERBÉN
ALINA DAMBROSIO CLEMENTELLI

LA BRETXA

n. 46

Setembre 2026

L'ALGORITME A CASA

Cura, migració i resistències
en el capitalisme de plataformes

ANA SANTAMARINA GUERRERO
Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED)

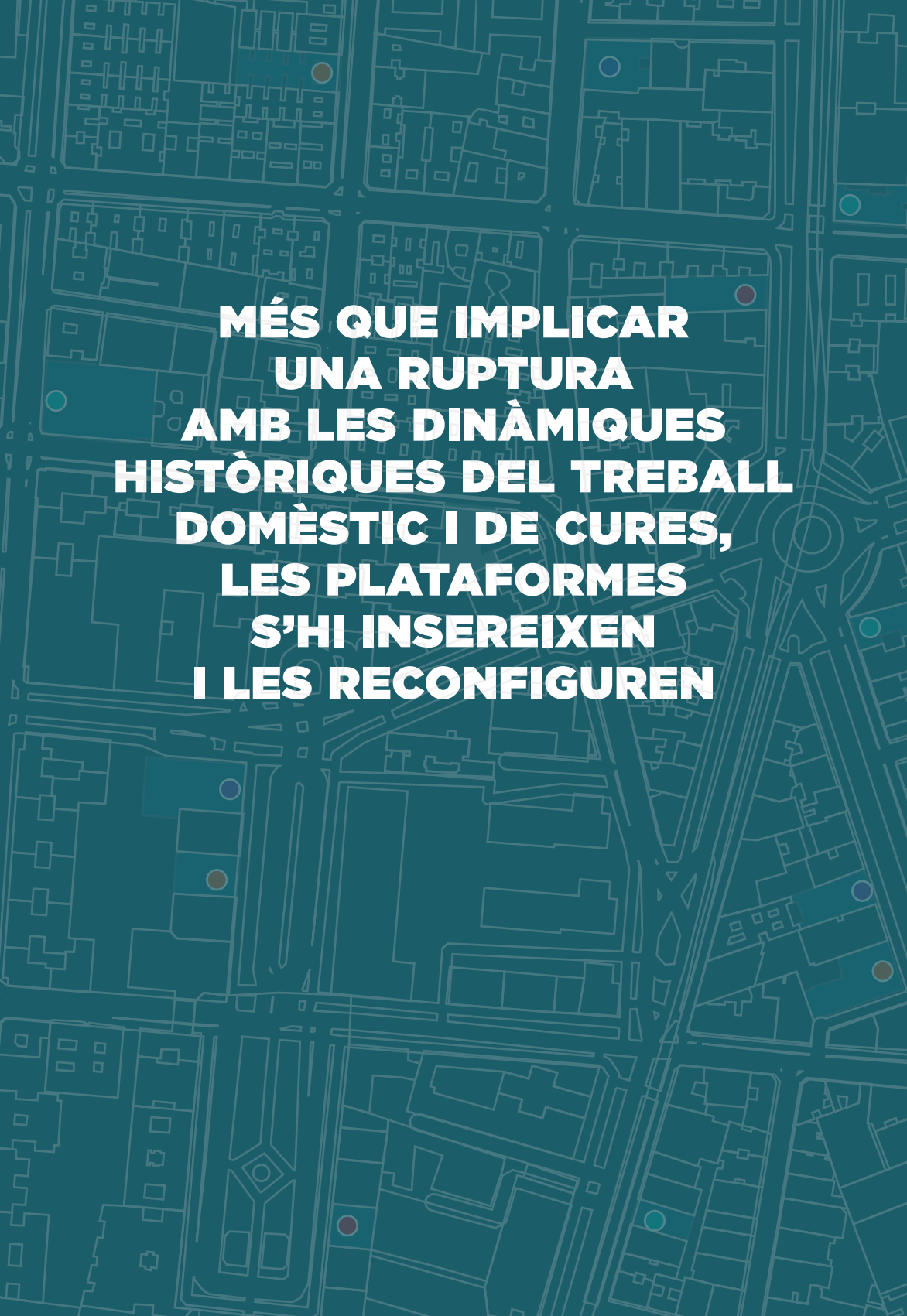
CRISTINA BARRIAL BERBÉN
Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

ALINA DAMBROSIO CLEMENTELLI
Universitat de Milà

«**F**es-te la vida més fàcil. Gaudeix qualsevol servei des de la comoditat de la teva llar». «Cura infantil flexible per a vides atapeïdes». «Solucions de cures per a una vida de qualitat». Malgrat la seva recent aparició, el fenomen de les plataformes que ofereixen serveis de neteja i cura està transformant i remercantilitzant les feines reproductives a escala mundial, i creix de manera exponencial al sud d'Europa. Webel, Doméstico 24 o Cuideo són algunes de les apps que operen al territori espanyol i en les quals es pot trobar en qüestió de minuts un *match* perfecte que vingui a netejar-te el saló o a cuidar un ésser estimat. Fins i tot a passejar el gos. Quan fem un *scroll* ràpid en les seves interfícies no trobem cap referència a cap mena de relació laboral, sinó que totes les microtasques en què compartimenten el treball domèstic i les cures es presenten com un ajut. Necessites ajuda? No t'amoïnis, aquí hi ha moltes mans preparades per acceptar el pagament per mitjà de l'aplicació o en efectiu i donar-te un cop de mà.

Malgrat que sectors masculinitzats com el del *delivery* o el transport amb conductor (VTC) són els que continuen tenint més visibilitat, tant en el discurs mediàtic com en la producció científica dins de l'acadèmia, el sector de les cures és un dels que més ha crescut en l'economia de plataformes. No representen un segment marginal dins d'ella, sinó que mostren com la digitalització ha accentuat la crisi de la reproducció social, producte de dècades de

Els textos
publicats a *La
Bretxa* reflecteixen
exclusivament l'opinió
de les seves autores
i autors, que no
necessàriament
coincideix amb la
posició de la CGT
al respecte.

**MÉS QUE IMPLICAR
UNA RUPTURA
AMB LES DINÀMIQUES
HISTÒRIQUES DEL TREBALL
DOMÈSTIC I DE CURES,
LES PLATAFORMES
S'HI INSEREIXEN
I LES RECONFIGUREN**

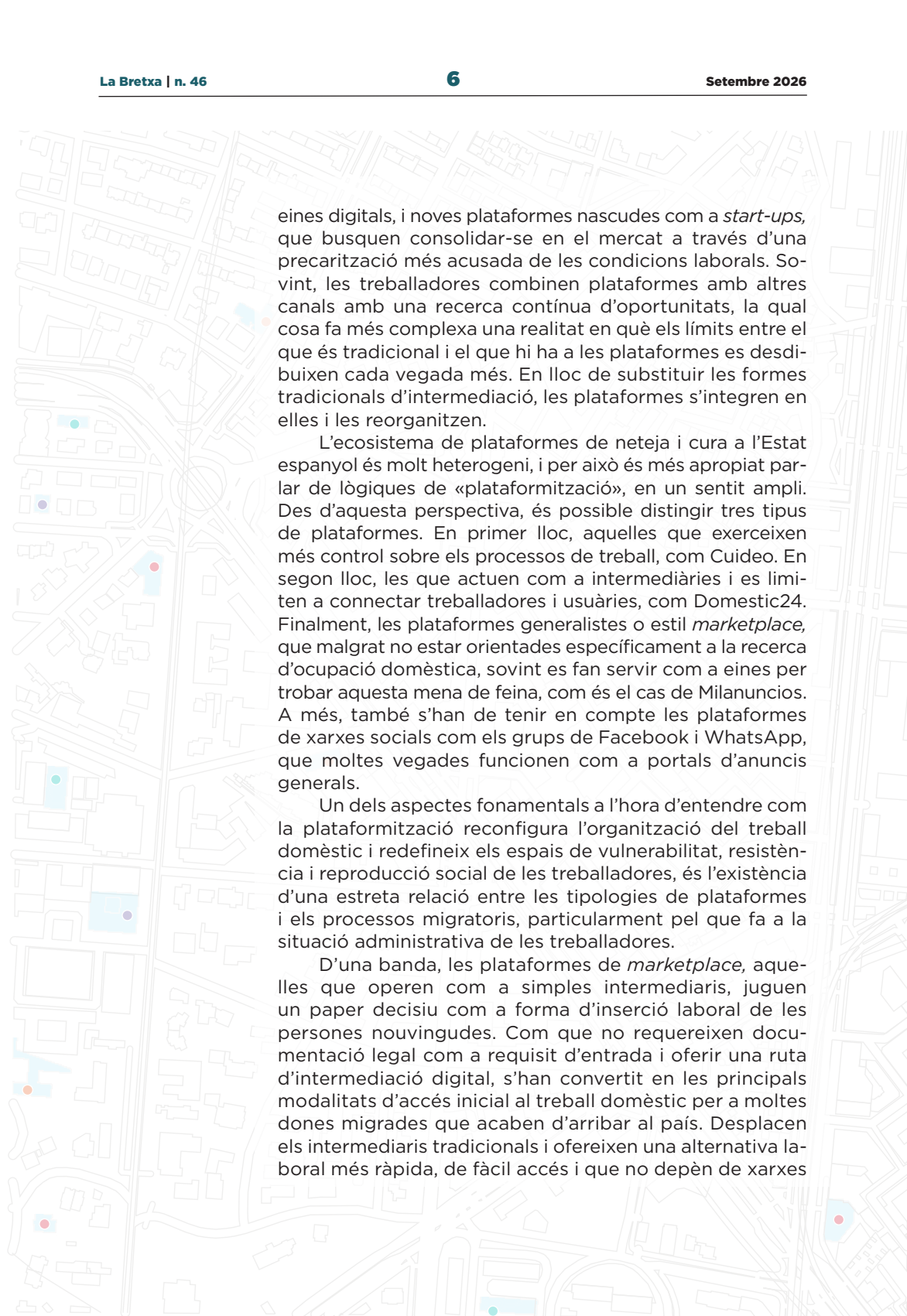
polítiques d'austeritat, financiarització, endeutament de la vida i transformacions profundes en el món laboral.

La irrupció de plataformes de neteja i cures s'ha basat en la mercantilització de la vida quotidiana, incorporant cada vegada més activitats domèstiques als circuits econòmics i de valorització capitalista. El germen es troba en la reestructuració neoliberal de la feina, que ha consolidat progressivament una tendència a desdibuixar els límits de les fronteres entre el temps de treball i la vida quotidiana. La feina ja no es concentra en horaris, espais i relacions estables, sinó que s'estén i fragmenta al llarg del dia: es treballa des de casa, s'encavalquen diversos llocs de treball i es promouen lògiques sota demanda. La disponibilitat permanent de la força de treball dona lloc a noves clivelles en la provisió quotidiana de cures, cada vegada més externalitzada i gestionada per mitjà de plataformes digitals.

Però, què aporten realment aquestes plataformes a la manera de prestar i rebre cures? Més que implicar una ruptura amb les dinàmiques organitzatives històriques del sector, s'hi insereixen i les reconfiguren. Han sabut ocupar l'absència de sistemes formals d'intermediació i regulació, assentant-se en configuracions històriques com la informalitat, la indefinició de tasques, la feminització i la condició migratòria de les treballadores. La trobada entre treballadors i llars sempre s'ha donat en canals informals, des d'acords boca-orella fins a parròquies i petites agències de col·locació. És en aquest marc informal d'intermediació on les plataformes han guanyat cada vegada més protagonisme en l'última dècada.

L'ECOSISTEMA DE PLATAFORMES DE NETEJA I CURES

Tot i que l'estratègia de màrqueting d'aquestes empreses s'ha basat a presentar-se com a actors que aporten innovació i professionalització a un sector laboral caracteritzat per l'ocupació no regulada, a la pràctica, el seu sorgiment no ha eliminat les condicions estructurals d'informalitat i precarietat que el caracteritzen, sinó que les ha reconfigurat. El resultat és un híbrid entre intermediaris tradicionals, que cada vegada incorporen més

eines digitals, i noves plataformes nascudes com a *start-ups*, que busquen consolidar-se en el mercat a través d'una precarització més acusada de les condicions laborals. Sovint, les treballadores combinen plataformes amb altres canals amb una recerca contínua d'oportunitats, la qual cosa fa més complexa una realitat en què els límits entre el que és tradicional i el que hi ha a les plataformes es desdibuixen cada vegada més. En lloc de substituir les formes tradicionals d'intermediació, les plataformes s'integren en elles i les reorganitzen.

L'ecosistema de plataformes de neteja i cura a l'Estat espanyol és molt heterogeni, i per això és més apropiat parlar de lògiques de «plataformització», en un sentit ampli. Des d'aquesta perspectiva, és possible distingir tres tipus de plataformes. En primer lloc, aquelles que exerceixen més control sobre els processos de treball, com Cuideo. En segon lloc, les que actuen com a intermediàries i es limiten a connectar treballadores i usuàries, com Domestic24. Finalment, les plataformes generalistes o estil *marketplace*, que malgrat no estar orientades específicament a la recerca d'ocupació domèstica, sovint es fan servir com a eines per trobar aquesta mena de feina, com és el cas de Milanuncios. A més, també s'han de tenir en compte les plataformes de xarxes socials com els grups de Facebook i WhatsApp, que moltes vegades funcionen com a portals d'anuncis generals.

Un dels aspectes fonamentals a l'hora d'entendre com la plataformització reconfigura l'organització del treball domèstic i redefineix els espais de vulnerabilitat, resistència i reproducció social de les treballadores, és l'existència d'una estreta relació entre les tipologies de plataformes i els processos migratoris, particularment pel que fa a la situació administrativa de les treballadores.

D'una banda, les plataformes de *marketplace*, aquelles que operen com a simples intermediaris, juguen un paper decisiu com a forma d'inserció laboral de les persones nouvingudes. Com que no requereixen documentació legal com a requisit d'entrada i oferir una ruta d'intermediació digital, s'han convertit en les principals modalitats d'accés inicial al treball domèstic per a moltes dones migrades que acaben d'arribar al país. Desplacen els intermediaris tradicionals i ofereixen una alternativa laboral més ràpida, de fàcil accés i que no depèn de xarxes

anterior. L'accés a la feina per mitjà d'aquestes plataformes requereix una disponibilitat permanent de la xarxa, de manera que la promesa de rapidesa i accessibilitat conviu amb un règim d'incertesa en què la recerca d'ocupació es converteix en treball no remunerat.

A diferència d'aquestes plataformes, que es beneficien de la situació d'irregularitat administrativa de les dones migrades, altres plataformes canalitzen les treballadores amb documentació regularitzada i credencials de formació reconegudes cap a segments que es presenten com més «professionals» i regulats. Es caracteritzen per un control més intensiu dels processos de treball i operen en règims fronterers i migratoris per produir una plantilla amb una aparença de formalitat i professionalització que, tanmateix, a la pràctica no es tradueix en una millora de les condicions laborals ni en una protecció efectiva de les treballadores. Les assegurances i els estàndards de qualitat es configuren a favor dels contractants, recaient el risc en les mateixes treballadores.

TRANSFORMACIONS DEL TREBALL I DE LA PRECARIETAT

En ambdós casos, les lògiques de plataformització tendeixen a intensificar i amplificar la precarietat estructural del sector. Fins i tot en un marc de forta continuïtat, la plataformització ha reconfigurat les formes tradicionals de treball domèstic mitjançant la fragmentació de tasques, l'ampliació del temps no remunerat, la intensificació de la incertesa temporal i dels ingressos, la individualització de la relació laboral o la imposició de diversos sistemes de control digital. L'accés a aquestes plataformes és diferencial i està marcat per la situació migratòria, donant lloc a processos de segmentació i estratificació del treball. Aquesta segmentació en l'accés a les diferents plataformes segons la situació administrativa configura un panorama en el qual la situació jurídica esdevé un element determinant per definir a quin tipus de plataformes i, per extensió, a quines condicions laborals pot accedir una persona. Les treballadores en situació administrativa irregular es canalitzen sistemàticament cap als segments més precaris del sector, on la incertesa laboral es veu reforçada per la seva situació administrativa.

**LA PLATAFORMITZACIÓ
NO TRANSFORMA
LES CONDICIONS
ESTRUCTURALS
DEL TREBALL DOMÈSTIC,
PERÒ SÍ QUE RECONFIGURA
LES FORMES D'ACCÉS,
D'ORGANITZACIÓ
I DE CONTROL
DEL TREBALL MIGRANT**

La plataformització no transforma les condicions estructurals del treball domèstic, sinó que reordena les formes d'accés, organització i control del treball migrants dins del sector. La proliferació de serveis «a la carta» i la fragmentació de tasques multipliquen els desplaçaments i mobilitats de les treballadores, passant de llocs de feina relativament localitzats a itineraris fragmentats que, a més, els obliguen a estar sotmeses a una connectivitat i disponibilitat digital constants, sovint amb llargs períodes de treball no remunerat entremig.

Això genera noves formes de vulnerabilitat, ja que augmenta l'exposició a entorns insegurs, tant físics com digitals, públics i privats, i multiplica també l'exposició a la violència, molt sovint amb caràcter de gènere. Així, el treball domèstic de plataforma revela com el gènere, la raça i l'estatus legal s'entrecreuen per produir formes diferenciades de precarietat urbana. D'aquesta manera, les plataformes que prometen eficiència i seguretat funcionen simultàniament com a dispositius a través dels quals es produeixen pràctiques d'assetjament, difuminant la frontera entre les violències online i offline. A més, l'augment de la mobilitat es combina amb la càrrega de treball reproductiu no remunerat. Això suposa un doble repte per a les dones, que han d'equilibrar l'obtenció d'uns ingressos mínims amb el temps i l'energia necessaris per a la seva pròpia reproducció i la de les seves famílies, a causa de la distribució desigual de les responsabilitats de cura.

ORGANITZACIÓ I RESISTÈNCIES

No obstant això, al costat d'aquestes transformacions estructurals, també sorgeixen formes d'agència i resistència en la vida quotidiana de les treballadores. Les dones migrants constitueixen la majoria de les treballadores domèstiques d'aquestes plataformes a Espanya, s'enfronten a les limitacions que imposa la plataformització mitjançant pràctiques de suport mutu, intercanvi informal de coneixements i organització col·lectiva, trencant amb les lògiques individualitzadores de la plataformització.

Una de les principals estratègies d'agència individual identificades entre les treballadores és «baixar de la plataforma» i establir relacions de treball informals amb

els clients al marge d'aquestes intermediacions digitals. A més, les treballadores de plataformes també són conscients dels riscos associats a les mobilitats múltiples i l'accés a les llars on no saben qui viu, i desenvolupen pràctiques de seguretat, com compartir la seva ubicació amb amics i familiars, avaluar els clients des de les primeres interaccions telefòniques o evitar, quan sigui possible, els clients homes. És a dir, les treballadores estan subjectes a gestionar la contradicció entre generar ingressos i preservar la seva seguretat física i emocional. Alhora, per mitigar el risc de violència masclista, les dones migrades s'enfronten a les inseguretats produïdes pel capitalisme de plataformes per mitjà de pràctiques de suport mutu. Desenes de col·lectius operen a Madrid per mitjà de WhatsApp, Facebook o Telegram que funcionen com a infraestructures digitals on les dones intercanvien informació, s'alerten mútuament sobre clients abusius, donen suport emocional i comparteixen assessorament sobre documentació, impostos i oportunitats laborals, configurant així xarxes de suport mutu.

Però les plataformes no han sembrat la llavor en un terreny erm. A Madrid, l'existència de col·lectius amb una llarga trajectòria com Territorios Doméstico i SEDOAC ha permès que molts dels conflictes sorgits amb la plataformització s'articulin en lluites organitzades. En aquests espais, l'agència col·lectiva es desplega no només en accions polítiques explícites, sinó també sota el paraigua del biosindicalisme, entès com una forma d'organització col·lectiva que amplia el sindicalisme clàssic articulant la lluita obrera amb la defensa de les condicions materials i vitals que fan possible una vida digna. A través d'aquests espais col·lectius, les treballadores de la llar poden esbossar demandes que van més enllà dels salaris i els contractes. Estan desafiant el capitalisme de plataforma com a part d'una lluita més gran sobre com s'organitza la reproducció social.

En conjunt, l'anàlisi mostra que les plataformes no substitueixen l'organització tradicional de la feina domèstica, sinó que la reorganitzen per mitjà de noves formes d'intermediació, segmentació i control. La plataformització del treball domèstic no és ni un fenomen sectorial ni una mera innovació tecnològica, sinó una expressió situada de les tensions estructurals que travessen l'organització

The background is a stylized, light blue line-art map of a city street grid. Overlaid on this map are several small, solid-colored dots in various colors including red, orange, teal, and purple, scattered across the grid.

**LA PLATAFORMITZACIÓ
DEL TREBALL DOMÈSTIC
NO ÉS UNA MERA
INNOVACIÓ TECNOLÒGICA,
SINÓ UNA EXPRESSIÓ
DE LES TENSIONS
QUE TRAVESSEN
L'ORGANITZACIÓ DE LA VIDA
A LES CIUTATS
CONTEMPORÀNIES**

de la vida a les ciutats contemporànies. Des d'aquesta perspectiva, es pot analitzar des de dues dimensions de la reproducció social: d'una banda, com a dispositiu que reorganitza i mercantilitza la feina necessària per sostenir la vida. D'altra banda, com a terreny des del qual les dones migrades despleguen estratègies quotidianes i col·lectives de reproducció social davant contextos de precarietat i exclusió estructural. Aquesta doble dimensió no està lliure de contradiccions, ja que no només reforça processos de mercantilització, racialització i precarització del treball reproductiu, sinó també és travessada per pràctiques d'agència que revelen la centralitat de la sostenibilitat de la vida com a horitzó polític. Aquesta tensió ens convida a traslladar l'anàlisi més enllà de la dicotomia entre victimització i resistència, i a entendre les plataformes com a espais en disputa. Finalment, també ens desafia a prendre seriosament les lluites i pràctiques de qui sosté la vida en condicions de profunda desigualtat i entendre-les no com respostes adaptatives, sinó com formes d'agència que qüestionen directament la manera en què s'organitza la reproducció social en el capitalisme contemporani ●●

AQUESTES LLUITES NO SÓN RESPOSTES ADAPTATIVES, SINÓ FORMES D'AGÈNCIA QUE QÜESTIONEN L'ORGANITZACIÓ DE LA REPRODUCCIÓ SOCIAL EN EL CAPITALISME CONTEMPORANI

La Bretxa és una publicació econòmica i sociolaboral mensual del Gabinet Socioeconòmic Confederal, que té com a objectiu plasmar les diferents realitats i problemàtiques de la classe treballadora.

Amb aquesta publicació, aportem estudis sectorials, anàlisis de conjuntura socioeconòmica i continguts relacionats amb l'acció sindical.

Podeu seguir totes les nostres comunicacions per mitjà dels canals de difusió de Telegram i de Bluesky.

Telegram

Bluesky

